

odadan haberler

YENİ YASAL DÜZENLEMELER VE TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

1982 Anayasasının yürürlüğe girmesinden sonra, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, bu arada Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin yasalarında yeni düzenlemeler yapılması beklenmekteydi. Bu düzenlemeler, 1983 Ağustos ve Eylül aylarında çıkartılan birer dizi kararname ile yapıldı ve TMMOB yasası da yeni bir biçim aldı.

Bu değişiklik, 27.1.1954 tarihli ve 6235 sayılı TMMOB yasasında yapılan ilk değişiklik değil. 4.5.1959 tarih ve 7303 sayılı yasayla da, TMMOB'nin iç işleyişine ilişkin bazı düzenlemeler yapılmış idi.

Kararnemelerle getirilen yeni hükümler ve TMMOB yasasının aldığı son şekli vermeden önce, konuya ilişkin gelişmeleri ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nce yürütülen çalışmaları bilginize sunmakta yarar görüyoruz.

GENEL KURULLAR ERTELENİYOR

1982 Anayasasının, Dergimizin 103. sayısında tam metnini verdiğimiz 135maddesi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının organ seçimlerinin, yargı gözetiminde yapılması hükmünü getirmekteydi, 1 Aralık 1982 tarihinde çıkan 2719 sayılı yasa ile, meslek kuruluşlarıyla faaliyetlerine izin verilen derneklerin organ seçimleri, konuya ilişkin yeni düzenlemeler yapıncaya kadar ertelendi. Bunun sonucunda, 1983 yılının ilk yarısında yapılması gereken Şube, Oda ve Birlik Genel Kurulları gerçekleştirilemedi.

HÜKÜMET YETKİ ALIYOR

28.12.1982 tarih ve 2767 sayılı "Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları Hakkında Yetki Kanunu" ile, Anayasanın 135maddesinde belirlenen ilkeler doğrultusunda, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının kuruluşunu düzenleyen kanunlarda değişiklik yapmak, müşterek konularda yeni düzenlemeler getirmek amacıyla Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verildi. Çıkanacak kanun hükmünde kararnemeler; kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerine, organlarının seçim usullerine, mahkeme kararı ile görevine son verilmesine, kanuni zorunluluk hallerinde geçici olarak görevden uzaklaştırılmalarına, bu kuruluşlara üye olmak koşulları ile idari ve mali denetimlerine ve bunların gerektirdiği diğer hususlara ilişkin hükümleri kapsayacaktı.

TMMOB GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ İLGİLİLERE İLETİLİYOR

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Anayasanın 135jnaddesi ve 2767 sayılı yetki yasası çerçevesinde oluşturduğu görüşleri, 10 sayfalık bir rapor halinde Şubat 1982'de, başta Bayındırlık Bakanı Sayın Tahsin ö naip olmak üzere tüm ilgililere ilettiler.

KAMU YÖNETİMİ KOMİSYONU DEVREYE GİRİYOR

Anılan raporun ilgililere iletilmesini izleyen günlerde, Başbakanlıktan alınan bir yazıda, kararneme hazırlık çalışmalarını yürütmek üzere TODAİE Kamu Yönetimi Komisyonu'nun görevlendirildiği bildirilmekteydi. Konuya ilişkin gelişmeler daha sonra yer verilecek bir raporda ayrıntılı biçimde yer alacağından, burada sadece değinmekle yetiniyoruz.

SİLAHLI KUVVETLER MENSUPLARININ MESLEK KURULUŞLARINA ÜYE OLMALARI YASAKLANIYOR

25.6.1983 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 2861 sayılı kanun, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun bazı maddelerini değiştiriyor ve silahlı kuvvetler mensuplarının meslek kuruluşlarına üye olmalarını yasaklıyordu. Yasanın ilgili maddelerinde şu hükümler yer almaktaydı:

"Silahlı Kuvvetler mensupları kanunla kurulan meslek kuruluşlarına üye olamaz ve organlarında görev alamazlar. Ancak üye olmamaları, kanunlarda belirlenen diğer kayıt ve şartlara uymak kaydıyla meslekleriyle ilgili görevlerde çalışmalarına, mesleki hizmetleri yürütmelerine, yetkilerini kullanmalarına, mesleki eğitim ve öğrenim yaptırılmalarına, kurum amirlerinin izniyle kuruluşun bilimsel çalışmalarına katılmalarına, meslek kural ve koşullarına uymak yükümlülüklerine, haklarında disiplin cezası uygulanmasına, özel kanunların öngördüğü kayıtlarla mesleklerini serbestçe icra etmelerine, resmi ve özel bir görev almalarına engel teşkil etmez."

"Belli bir meslek veya sanatın icra edilebilmesi için meslek kuruluşlarına üye olmayı zorunlu kılan kanun hükümleri Silahlı Kuvvetler mensupları hakkında uygulanmaz."

"Askerlik yükümlülüğünü yerine getirmekte olan yedek subaylar ile er ve erbaşların üyelikleri, askerlik hizmetleri süresince askıda kalır. Bu hal ilgililerin aidat ödeme ve kanundan doğan diğer mesleki yükümlülüklerini ve haklarını ortadan kaldırmaz."

KARARNAMELER YAYINLANIYOR

Tüm kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınınca uzun süredir beklenen kararname, 5 Ağustos 1983 tarih ve 18126 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı. Bunlardan 66 sayılı kanun hükmünde kararname ile, TMMOB yasasının bazı maddeleri değiştirilmekte, bu yasaya bazı yeni maddeler eklenmektedir.

TMMOB yönetim kurulu aynı gün toplanarak, kararnameyi değerlendirdi ve belirlediği görüşleri basına açıkladı. Basında önemli yer alan açıklama aynen şöyle:

"Çıkarılan kararname, daha önce Sayın Ulusu'nün Başbakanlık Kamu Yönetimini Yeniden Düzenleme Koordinasyon Başkanı olarak verdiği direktif doğrultusunda TODAİE Kamu Yönetimi Komisyonunda sürdürülen çalışmadan yararlanmadığını göstermektedir. Komisyonun çalışmalarına TMMOB, Barolar Birliği ve Odalar Birliği bizzat katılmak ve geçmiş deneyimlerini aktarmak olanağını bulmuş idi. Ayrıca, TMMOB olarak Bayındırlık Bakanlığı'na ilettiğimiz görüşlerin de pek göz önünde bulundurubnacağı görülmektedir.

Yasamızda yapılan önemli değişiklikler ve bunlara ilişkin görüşlerimiz kısaca şöyledir:

1. Birliğin faaliyet alanı, yasanın yorumlanış biçimine bağlı olarak son derece daraltılabilecektir.
2. Birlik genel kuruluna delege olarak katılmak ve organlara seçilmek için meslekte en az 15 yıl kıdem esası getirilmektedir. Bu düzenleme herşeyden önce, Birliğe bağlı Odalardan bazılarının, yasadaki açık hükme rağmen Birlik genel kurulunda ve diğer organlarında temsil edilememesi sonucunu yaratacaktır. Bazı uzmanlıklar Türkiye'de çok gençtir ve 18 Odamızdan 7'sinin yaşı 15'den küçüktür.
- Birlik Genel Kurulu, Birliğin Odaları ve Şubeleri ile birlikte tüm sorunlarının incelendiği, çözümlerin araştırıldığı bir ortamdır. Oda ve Şubeler yönetim organlarında sorumluluk taşıyanların, Birlik genel kurulundaki görüşmelere katılamamasının, organlara seçilememesinin yaratacağı sorunlar, Birliğe kamu kurumu -niteliğindeki bir meslek kuruluşu olarak Anayasayla yüklenen görevlerin yerine getirilmesini olanaksız kılacaktır.
- Odalar Birliği ve Ziraat Odaları Birliği yasalarına bu konuda kısıtlayıcı hiçbir hüküm getirilmezken, Birlik organlarına getirilen bu kısıtlama anlamlıdır.
3. Birlik ve Odaları, başta Bayındırlık Bakanlığı olmak üzere, Bakanlıkların vesayeti altına alınmaktadır. Bu durum kendisinden beklenen işlevi ancak özerk yapısını

koruyarak gerçekleştirebilecek olan Birliğin, zaman içinde, iktidarların sözcüsü olmak gibi bir konuma getirilmesine yol açabilecektir.

4. Seçimlerin ayrı güne alınması genel kurulun bü tünlülüğü ile bağdaştırılamayacak olan bir olaydır.

5. Seçimlerde yargının katılımı biçimini, gözetim keli mesi ile açıklamak olanaksızdır. Anayasa yalnızca yargı gözetimini öngörmüşken; yasadaki yargıç, seçimi bizzat yaptırılan kişi konumuna getirilmiştir.

6. Tüm organların seçimlerinin 31 Ekim 1983'e kadar tamamlanması koşulu, Birliğin örgütlenme biçimi göz önünde bulundurulduğundan, en azından, sağlıklı so nuçlar doğuracak niteliktedir. Herbir örgüt birimi için yasadaki belirlenen işlemler tamamlanmak üzere, önce şu beler ve temsilcilikler genel kurulları yapılacak; bunlar dan seçilen delegelerle Oda genel kurulları yapılacak, Oda genel kurullarında seçilen delegelerle de Birlik genel kurulu toplanacaktır. Tüm bu işleri belirlenen süre içinde tamamlama olanağı teorik olarak bile bulunmamaktadır"

Yönetim kurulu aynı toplantısında ayrıca, konuya ilişkin ayrıntılı bir rapor hazırlanmasını ve bu raporun başta Başbakan olmak üzere, tüm Bakanlar Kurulu üyelerine, diğer ilgililere ve basın kuruluşlarına iletilmesini kararlaştırdı. İvedi olarak hazırlanan ve anılan kuruluşlara dağıtımı yapılan rapor Ek-2'de sunulmuştur.

Bölümler halinde basına açıklanan raporun geniş bir özeti bir hafta süreyle çeşitli yayın organlarında yayımlandı.

KARARNAME DANIŞMA MECLİSİNDE

TMMOB yasasını değiştiren 66 sayılı kanun hükmünde kararname, yayınlamasını izleyen hafta içinde, Danışma Meclisinin ilgili komisyonunda görüşülmeye başlandı. Komisyonun ilk toplantısına Birlik temsilcisi de katıldı ve görüşlerini açıkladı. Ayrıca, Başbakana sunulan rapor komisyon üyelerine iletilti.

Komisyonun gündeminde ayrıca, 6235/7303 sayılı yasanın Oda onur kurullarının vereceği cezalar hakkındaki 26.maddesinin değiştirilmesine ilişkin yasa tasarısı da bulunmaktaydı. Tasarıda, verilecek para cezasının 2500 liradan 100.000 liraya kadar bir aralıkta değişmesi öngörülmekteydi. Büyük ölçüde Bayındırlık Bakanlığı'na iletilen görüş ve önerilerimiz doğrultusunda düzenlenmiş bulunan tasarının; Odalara üye olmayan meslek mensuplarını da kapsayacak biçimde yeniden düzenlenmesi yolundaki talebimiz, gerekçesiyle birlikte ve ayrıntılı olarak üyelere aktarıldı. Ancak, her iki konuya ilişkin çalışmalarını sonuçlandırmadan, Danışma Meclisinin görev süresi sona erdi.

GENEL KURUL HAZIRLIKLARI TAMAMLANIYOR

TMMOB, tüm Birlik ve Oda organlarının seçimlerinin 31 Ekim 1983'e kadar tamamlanmasını öngören geçici madde hükmünün yerine getirilmesinin olanaksızlığını ısrarla dile getirirken; bir yandan da, genel kurul ha-

zırlıkları ivedi biçimde tamamlamaları talimatını tüm birimlere iletti. Bu arada Yüksek Seçim Kurulu ile gerekli ilişki de hızlı biçimde sonuçlandırıldı ve tüm birimler, büyük bir uyum içinde, en erken tarihler olan 34 ve 10-11 Eylül 1983 günlerinde çoğunluk aranmayacak genel kurullar için gerekli işlemleri tamamladılar.

KARARNAMENİN DEĞİŞTİRİLMESİ EĞİLİMİ ORTAYA ÇIKIYOR

Bu arada MGK Kanunlar Dairesinde bir toplantıya çağrılan meslek kuruluşları temsilcileri, Kararnamelerin hemen hepsinde ortak olan geçici madde hükmünün (organ seçimlerinin 31 Ekim'e kadar tamamlanması hükmü) başta olmak üzere, özellikle seçimlere ilişkin hükümlerde bazı değişiklikler yapılması görüşünün, kanun koyucu tarafından da benimsendiğini gördüler. Eğilim, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının organ seçimlerinin, 6 Kasım 1983'de yapılacak milletvekili seçimlerinden sonraya bırakılması şeklinde belirlemekteydi. Toplantıya bir temsilci ile katılan Birlik, bir kez daha görüşlerini aktarmak ve tartışmak olanağını buldu. TMMOB genel kuruluna delege olarak katılabilmek için getirilen sınırlama konusundaki haklı eleştirilerimizin önemli ölçüde paylaşılması, saptanan bir diğer önemli konu idi.

GENEL KURULLAR ERTELENİYOR

Ortaya çıkan bu yeni durumu değerlendiren Birlik yönetim kurulu, ilan edilmiş bulunan tüm Oda, Şube ve Temsilcilik genel kurullarının, daha sonra belirlenecek bir tarihe ertelenmesini kararlaştırdı.

YENİ KARARNAMELER YAYINLANIYOR

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının yasalarını değiştiren 5 Ağustos 1983 tarihli kanun hükmünde kararnameler, 16 Ağustos 1983 tarihli Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayınlanarak yürürlüğe girdi. 85 sayılı KHK ile 66 sayılı KHK'nin bazı hükümleri değiştiriliyor ve 6235 sayılı yasaya yeni hükümler ekleniyordu. 85 sayılı KHK ile getirilen önemli değişiklikler şunlar:

1. Birlik genel kurullarına katılacak delegelerde aranan, meslekte 15 yıllık kıdem, koşulu, 10 yıla indirildi.
2. Bundan böyle, Birlik genel kurulu .her yıl yerine, iki yılda bir toplanacak.
3. Birlik, Odalar ve Şube Genel Kurullarının seçimle ilgili toplantılarına üyelerin ve delegelerin katılması zorunlu hale getirilerek, katılmayanların Oda onur kurullarıyla cezalandırılmaları hükmüne bağlandı.
4. TMMOB ve Oda organlarının seçimleri 1 Aralık 1983 tarihinden itibaren 4 ay içerisinde tamamlanacak ve bunlar 1984 yılının, mevzuatta öngörülen aylarında yapılmış sayılacaklar.

YENİ YASAL DURUM

66 ve 85 sayılı kanun hükmünde kararnamelerin yürürlüğe girmesiyle, 6235 sayılı TMMOB Yasası yeni bir biçim aldı. Her ne kadar Anayasanın 91 .maddesi kanun hükmünde kararnamelerin, TBMM komisyonları ve Genel Kurulunda öncelikle ve ivedilikle görüşülmesini öngörmekteyse de; bu görüşmenin uzun bir süre alabileceğini gözönünde bulundurarak, TMMOB Yasasının son şeklini üyelerin bilgisine sunmayı görev sayıyoruz. 7303 sayılı yasa, 66 ve 85 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nu Ek'de bulacaksınız.

TMMOB KANUNU

Kabul Tarihi : (27.1.1954) 4.VL1959

Kanun No : (6235) 7303

5 Ağustos 1983 gün, 66 Sayılı K.H.K.ve
16 EyKil 1983 gün, 85 Sayılı K.H.K.ile değişik

MADDE 1 - Tülye sınırları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen yetkili olup da mesleki faaliyette bulunan yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarları teşkilatı içinde toplanan tüzel kişiliğe sahip Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği kurulmuştur.

Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan Birliğin ve Odaların merkezi Ankara'dadır. (66 s. K.H.K.)

MADDE 2 — Birliğin kuruluş amacı ile yapamayacağı faaliyetler ve işler aşağıda gösterilmiştir.

Birliğin kuruluş amacı:

- Bütün mühendis ve mimarları ihtisas kollarına ayırmak ve her kol için bir oda kurulmasına karar vermek;
Bu suretle aynı ihtisasa mensup meslek mensuplarını bir Odanın bünyesinde toplamak; merkezde idare heyeti, haysiyet divanı ve murakıplar gibi görevlere yetecek kadar üyesi bulunmayan Odanın merkezini, Umumi Heyetin belirleyeceği yerde açmak;
- Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplinini ve anasını korumak için gerekli gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak;
- Meslek ve menfaatleriyle ilgili işlerde resmi makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı, normları, fenni şartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki görüş ve düşüncelerini ilgililere bildirmektir.

Birliğin yapamayacağı faaliyetler ve işler: Birlik ve organları kuruluş amaçları ve Kanunda belirtilenler dışında hiçbir faaliyet gösteremezler; kendilerine kanunla verilen görevlerin yerine getirilmesiyle ilgili olmayan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleyemezler; siyasetle uğraşmazlar; siyasi partiler, sendikalar ve derneklerle ortak hareket edemezler; siyasi partilere maddi yardım yapamazlar; onlarla siyasi ilişki ve işbirliği içinde bulunamazlar, milletvekilleri ve mahalli

idarelerin seçimlerinde belli adayları desteklemezler. (66 s. K.H.K.)

MADDE 3 - (4.VL1959-7SOS) Birliğin İdari uzuvları şunlardır:

- Birlik Umumi Heyeti;
- Birlik İdare Heyeti;
- Yüksek Haysiyet Divanı. (7303)

MADDE 4 — "Birlik Umumi heyeti; iki yılda bir Odaların, meslekte en az on yıl kıdemli olan üyeleri arasında toplam üye sayısının %2'si oranında ve üç kişiden az, yüz kişiden çok olmamak üzere seçecekleri delegelerden oluşur. Birlik Umumi Heyeti, tam üye sayısının çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını çoğunlukla alır. Birinci toplantıda çoğunluğun sağlanamaması halinde, ikinci toplantı için çoğunluk aranmaz. Birlik Umumi Heyetinin seçimle ilgili toplantılarına üyelerin katılmaları ve oy kullanmaları zorunlu olup geçerli mazereti olmaksızın katılmayanlar ile oy kullanmayanlar Yüksek Haysiyet Divanıca cezalandırılırlar. (85 s. K.H.K.)

- Birliğin teşekkül maksadına müteallik kararları ittiha etmek;
- Mesleki inkişafı ve gerekli faaliyetleri hakkında sahalara aramak ve bu hususların esaslarını tesbit etmek;
- İdare Heyetinin çalışmalarını ve hesaplarını incelemek, direktifler vermek;
- Varidat ve masraf bütçelerini kabul etmek;
- Daimi ve muvakkat, ücretli veya ücretsiz vazi felileri tayin ve ücretlerini tesbit etmek; (7303)
- Gizli oyla, Birlik İdare Heyeti, Yüksek Haysiyet Divanı ile Birlik Denetçilerini ve bunların yedeklerini seçmek. (85 s. K.H.K.)

Birlik hissesini ödemeyen Odalar Umumi Heyet Toplantısına katılamazlar. (7303)

MADDE 5 - Birlik İdare Heyeti; her Oda bir üye ile temsil edilmek üzere, mevcut Oda adedine göre o Odanın genel kuruldaki delegeleri arasından Birlik Umumi Heyetince seçilecek üyelerden oluşur.

İdare Heyeti, aralarından gizli oyla başkan, başkan vekili ve muhasip seçer, İdare Heyetinden ayrılan üye hangi Odaya mensup ise onun yerini yedek üyesi alır. (66 s. K.H.K.)

MADDE 6 - Birlik İdare Heyetinin vazifeleri :

Umumi Heyetçe alınacak kararlar tatbik etmek, Odaların çalışmalarını kontrol ve teshil etmek, bu kanunla tanınan hak ve selâhiyetlerin iyi bir şekilde kullanılmamasını sağlamak ve Birliği dahilinde ve hariçte temsil etmek. (6235)

MADDE 7 - (4.VL1959-7303) Birlik Umumi Kâtibi Birlik İdare Heyeti tarafından tayin olunur. Vazifesi, Umumi Heyetle İdare Heyeti kararlarını ve Birlik İşlerini yürütmektir. Umumi Kâtip İdare Heyeti toplantılarına iştirak eder, düşüncelerini bildirir. Ancak, rey'e iştirak edemez. (7303)

MADDE 8 — Yüksek Haysiyet Divanı; Birlik umumi heyetince delegeler arasından gizli oyla seçilen beş asil üyeden kurulur. Ayrıca beş yedek üye de seçilir. (66 s. K.H.K.)

MADDE 9 - Yüksek Haysiyet Divanına seçilen asil ve yedek azanın müddeti dolanlar yeniden seçilebilir.(6235)

MADDE 10 - Yüksek Haysiyet Divanı mürettep adedi ile içtima eder ve ekseriyetle karar verir. Yüksek Haysiyet Divanı Oda Haysiyet Divanı karar ile vâki itirazları evrak üzerinde tetkik ve esbabı mucibe beyan ile tasdik eder veya bozar ve dosyayı alâkalı Oda'ya iade eder.

Oda Haysiyet Divanı, kararında İsrar ettiği takdirde nihai karar Yüksek Haysiyet Divanına aittir.

Yüksek Haysiyet Divanının verdiği nihai karar kafidir. (6235)

MADDE 11 - Bayındırlık Bakanlığı gerekli hallerde Yüksek Haysiyet Divanını toplantıya çağırır. Divanca alınan kararların tebliğ ve infazını sağlamakla Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği görevlidir. (66 s. K.H.K.)

MADDE 12 - (4.VL1959-7303) Birlik Gelirleri Şunlardır:

- Birlik İdare Heyetince Odalara kayıtlı aza adine göre her yıl için aza basma tesbit olunacak ve Odalar bütçelerinden ödenecek hisse;
- Odalarda yapılacak fevkalâde yardımlar;
- Neşriyat Gelirleri;
- Yardım ve Bağışlar;
- Sair Gelirler.

II-ODALAR

MADDE 13 - Lüzum görülen yerlerde Birlik Umumi Heyeti kararıyla (Türk Mühendis ve Mimar Odaları) açılabilir. (6235)

MADDE 14- (4.VU959-730S) Her ihtisas Şubesi yalnız bir Oda açar, İhtisas ve işğal mevzulan ayn olan mühendis ve mimarlar; ancak ihtisas veya işğal mevzuularının taalluk ettiği Odaya kaydolunurlar. (6235)

MADDE 15 - Odalarda asli aza olabilmek için Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde olmak ve Türkiye hudutları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen selâhiyetli bulunmak şarttır. (6235)

MADDE 16 - Orman ve Ziraat Yüksek Mühendis ve Mühendisleri de mensup buldukları cemiyetlerin Umumi Heyetleri karar ile Oda kurarak Birliğe dahil olurlar. (6235)

MADDE 17 — Sayılan Oda teşkiline müsait olmayan ihtisas mensupları Birlik Umumi Heyeti kararıyla ihtisaslarına göre en yakın Oda'ya ithal olunur. (6235)

MADDE 18 - Her Oda kendi Umumi Heyeti karar ile tayin ve tesbit olunacak yerlerde Şubeler açabilir ve müessillikler ihdas edebilir. (6235)

MADDE 19 - Odalar, bu kanunun 2 nci maddesinde beEtilen amaç için Birlik Umumi Heyetince kararlaştırılan işlerden yalnız odalarını ilgilendiren kısımlar ile görevlidirler.

Odalar ve organları, kuruluş amaçları ve Kanunda belirtilenler dışında hiçbir faaliyet gösteremezler; kendilerine kanunla verilen görevlerin yerine getirilmesiyle ilgili olmayan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleyemezler; siyasetle uğraşamazlar; siyasi partiler, sendikalar ve demoklemlerle ortak hareket edemezler; siyasi partilere maddi yardım yapamazlar; onlarla siyasi ilişki ve işbirliği içinde bulunamazlar; milletvekilleri ve mahalli idarelerin seçimlerinde belli adayları destekleyemezler. (66 s. K.H.K.)

MADDE 20 — Odaların İdare uzuvları şunlardır:

- Oda Umumi Heyeti;
- Oda İdare Heyeti;
- Oda Haysiyet Divanı. (6235)

MADDE 21 - (4.VL 1959-7303) Şube Umumi Heyeti o şubeye kayıtlı asil azalardan, Oda Umumi Heyeti ise Oda'ya kayıtlı asü azalardan teşekkül eder. (7303)

Şube ve Oda Umumi Heyetleri üye tam sayısının çoğunluğu ile* toplanır ve kararlarını çoğunlukla alır. Birinci toplantıda çoğunluğun sağlanamaması halinde ikinci toplantı için çoğunluk aranmaz. Umumi Heyetlerin seçimle ilgili toplantılarına üyelerin katılmaları ve oy kullanmaları zorunlu olup geçerli bir mazereti olmaksızın katılmayanlar ile oy kullanmayanlar Oda Haysiyet Divanınca cezalandırılırlar. (85 s. K.H.K.)

MADDE 22 - Oda Umumi Heyetinin vazifeleri:

- Odaların maksadı teşekkülüne ait kararları almak, İdare Heyeti çalışmalarını incelemek ve direktifler vermek, hesaplarını tetkik ve bütçe sını yapmak;
- İdare Heyeti, Haysiyet Divanı aza ve yedekleri ile murakıplarını seçmek;
- Birlik Umumi Heyetine gidecek asil ve yedek delegeleri seçmek; (6235)

Umumi Heyetin kararları bir tutanakla tespit edilir. Tutanak, Umumi Heyet Başkanlık Divanı tarafından imzalanır ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine gönderilir. (66 s. K.H.K.)

MADDE 23 - (4.VL1959-7S03) Oda İdare Heyeti, Oda Umumi Heyetince seçilen beş veya yedi azadan teşekkül eder. İdare Heyeti kendi aralarında gizli reyile, Reis, Reis Vekili, Kâtip ve Muhasip seçer. (6235)

MADDE 24 - Oda İdare Heyetinin Vazifeleri:

Umumi Heyetçe alınan kararları tatbik etmek ve bu kanunla tanınan hak ve selâhiyetleri iyi bir şekilde kullanmak ve Oda ile Birlik arasındaki irtibat ve işbirliğini sağlamak. (6235)

MADDE 25 - Oda Haysiyet Divanı, Oda Umumi Heyetince iki sene müddetle seçilen beş kişiden teşekkül eder.

Oda Haysiyet Divanı mürettep adedi ile içtima eder ve ekseriyetle karar verir. (6235)

MADDE 26 — Odalara kayıtlı meslek mensuplarından bu kanuna aykırı hareketleri görülenlerle meslekle alâkalı işlerde gerek kasten ve gerekse ihmal göstermek suretiyle zarara sebebiyet veren veya akdettiği mukavelelere riayet etmeyen yahut meslek şeref ve haysiyetini muhıl durumları tesbit olunanlara kayıtlı buldukları Oda Haysiyet Divanında aşağıda yazılı inzibati cezalar verilir:

- Yazılı ihtar;
- (25) liradan (100) liraya kadar para cezası;
- (100) liradan (1000) liraya kadar para cezası;
- 15 günden 6 aya kadar serbest sanat icrasından men "i";
- Oda'dan ihraç.

Bu cezaların verilmesinde sıra gözetilmez. Ancak sebep teşkil eden hadisenin mahiyet ve neticelerine göre bu cezalardan biri tatbik olunur. (6235)

MADDE 27 — Haysiyet Divanları tarafından verilen yazılı ihtar ve (100) liraya kadar para cezaları katidir. Ancak 26 ncı maddenin (c,ç,d) bentlerinde yazılı cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ve Oda İdare Heyeti yoluyla Yüksek Haysiyet Divanına itiraz olunabileceği gibi, bu cezalar Yüksek Haysiyet Divanının tasdikinden geçirilmedikçe de tatbik olunamaz. (6235)

MADDE 28 - Odadan ihraç edilenler süresiz olarak, sanat icrasından geçici olarak men edilenler ise,men süresi içinde; hiçbir şekil ve biçimde mesleki faaliyette bulunamazlar. Bunlar Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından derhal bütün ilgili yerlere ve kuruluşlara duyurulur. (66 s. K.H.K.)

MADDE 29 — Muvakkaten sanat icrasından menolunanlar sanatlarını icraya devam ederlerse cezaları bir misli artırılır. (6235)

MADDE 30 - Her türlü Oda aidatı ile diğer para cezalarını tebliğ gününden itibaren otuz gün içinde mensup oldukları Oda'ya ödemeyenler hakkında İcra ve İflâs Kanunu hükümlerine göre takibat yapılır. (6235)

MADDE 31 - Odalardan ihraç karan umumi hükümlere göre medeni haklarını kaybetmiş olanlar veya meslek camiasından uzaklaştırılmalarına mutlak zaruret görülenler hakkında verilebilir. (6235)

MADDE 32 - (4.V11959-7S03) Odaların gelirleri:

- Aza kaydiyeleri;
- Aza yıllık aidatı;
- Hizmet karşılığı alınan ücretler;

- Neşriyat hasılatı;
- Bağış ve yardımlar;
- Para cezaları;
- İştiraklerden mütevellit kârlar;
- Mesleki müsabakalarda derece ve mansiyon alanlarla jüriye âza seçilenlerin alacakları paraların yüzde beşleri;
- Müteferrik gelirler. (7303)

III-UMUMİ HÜKÜMLER

MADDE 33 - Türkiye'de Mühendislik ve Mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmek için ihtisasına uygun bir Oda'ya kaydolmak ve âzalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler. (6235)

Kamu Kurum ve Kuruluşları İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşlarında asli ve sürekli çalışan mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının meslek ve ihtisaslarıyla ilgili odaya girmeleri isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar, görevlerinin gereği olan işleri yaparken, mesleki bakımdan, Odaya kayıtlı meslekdaşlarının yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler. Bu konuda Türk Silahlı Kuvvetleri mensuptan ile ilgili hükümler saklıdır. (66 s. K.H.K.)

MADDE 34 — Yabancı Mütahhitler veya yabancı müesseseler:

Türkiye'de Devlet Daireleri ile Resmî ve Hususî bilimüm müessese ve şahıslara karşı res'en veya yerE müesseselerle müştereken taahhüt ettikleri mühendislik veya mimarlık ile alâkalı işlerde yalnız bu işe münhasır kalmak ve Odalar Birliğinin mütalâasını almak ve Bayındırlık Vekâletinin tasvibinden geçmek şartıyla yabancı müteahhis Çalıştırabilirler. (6235)

MADDE 35 — 34 üpcü maddede yazılı hususlardan gayn işlerde yabancı yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimar kullanılabilmesi Odalar Birliği İdare Heyetinin mütalâası üzerine Bayındırlık Vekâletince karar verilmesine bağlıdır. Yalnız Devlet DaireleriKile Resmî ve Hususî Müessese ve şahıslar tarafından isti sari vazifelerle getirilen ve teknik tedrisat için gelenler bu kayda tâbi değildirler. Bunlar da ancak getirildikleri iş mevzuu dâhilinde kalarak bunların haricinde mesleki faaliyette bulunamazlar. (6235)

MADDE 36 - 34 ve 35 nci maddeler gereğince gelen yabancı meslek mensuptan Türkiye'de bir aydan fazla kaldıkları takdirde ihtisaslarına en yakın Odaya müracaatla geçici olarak kaydolunurlar. (6235)

MADDE 37 — Yüksek Mühendis, Yüksek Mimar, Mühendis ve Mimarlar kanunen kendilerine verilmiş olan unvanı başka herhangi bir unvan kullanamazlar. (6235)

MADDE 38 — Bu kanunun 33 ve 34 üncü maddelerinde yazılı vebeleri yerine getirmeyen yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar Türkiye'de mesleki faaliyetten men edilirler. (6235)

MADDE 39 — Bu kanun hükümleri müteşebbis heyetlerce ihzar ve Birlik Umumi Heyetince tasvip edilecek bir talimatname ile tatbik olunur. (6235)

MADDE 40 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'iyete girer. (6235)

MADDE 41 — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür. (66 s. K.H.K.)

EK MADDE 1 - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğini veya Odaları temsil etmek üzere ukıslararası toplantı ve kongrelere katılmak, Bayındırlık Bakanlığından izin alınmasına bağlıdır. Bu izin verilmeden önce, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıkları ile toplantı ve kongrenin konusuna göre diğer ilgili Bakanlıkların görüşleri de alınabilir. (66 S.K.H.K.)

EK MADDE 2 - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ile Odaların bu Kanun Hükümünde Kararnameye göre gizli oyla yapılacak organ seçimlerine ilişkin işlemler, aşağıdaki esaslara göre yargı gözetimi altında gerçekleştirilir.

Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce seçimlere katılacak üyeleri veya delegeleri belirleyen liste, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazıyla birlikte Uç nüsha' olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hâkime tevdi edilir. Bir yerde birden fazla tçe Seçim Kurulu bulunması halinde görevli hâkim Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Toplantı tarihleri, gündemde yer alan diğer konular gözönünde bulundurularak görüşmelerin bir Cumartesi günü akşamına kadar sonuçlanmasına ve seçimlerin ertesi gün olan Pazar gününün dokuz-onyedi saatleri arasında yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur.

Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarını belirleyen üste ile yukarıdaki fıkrada belirtilen diğer husustan onaylar. Onaylanan üste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve ilgili Odanın ilân yerlerinde asılmak suretiyle üç gün süre " ile ilân edilir.

İlân süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve engeç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar onaylanarak Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine veya ilgili Odaya gönderilir.

Hâkim kamu görevlileri veya aday olmayan mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ay-ncı Uç yedek üye de belirlenir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula yaşlı üye başkanlık eder.

Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

Seçime katılacak üye veya delege sayısının dörtyüz kişiden fazla olması halinde, her dört yüz kişi için bir oy sandığı bulunur ve her seçim sandığı için ayrı bir kurul oluşturulur. Yüz'e kadar olan üye fazlalığı sandık sayısında nazara alınmaz. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır ve sandıkların konacağı yerler hâkim tarafından belirlenir.

Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması halinde tutanaklar, hâkim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilân edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların kara bağlanmasından hemen sonra hâkim, yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilân eder ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ile ilgili Odaya bildirir. (66 s. K.H.K.)

Oy verme işkmi, gizli oy açık tasnif esaslarına göre yapılır. Listede adı yazılı bulunmayan üye oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin oda, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği veya resmi kuruluşça verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, üzerinde ilçe seçim kurulu mühürü bulunan ve oy verme şuasında sandık kurulu başkanı tarafından her seçim için ayrı verilecek kağıtlara yazılmak ve mühürlü zarflara konulmak suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki kağıtlara yazılan veya mühürsüz zarflara konulan oylar geçersiz sayılır. Delege seçimlerinde, basılı aday listeleri kullanılabilir. (85 s. K.H.K.)

Hâkim seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama nedeniyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği pazar gününü tespit ederek Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine veya ilgili Odaya bildirir. Belirtilen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

İlçe seçim kurulu başkanı hâkime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında- Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir.

Bu ücret ve Birliğin ve Odaların diğer seçim giderleri kendi bütçelerinden karşılanır.

Seçimler sırasında sandık kurulu başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar Devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Seçimlerin düzen içinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hâkimin ve sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara, eyleminin ağırlığına göre bu Kanunda yazılı disiplin cezaları verilir. (66 s. K.H.K.)

EK MADDE 3 - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği üzerinde, Bayındırlık Bakanlığınca; ihtisas dallarına göre Odalar üzerinde ise, ilgili bakanlıklarca idari ve mafi denetim yapılır, bğüi Bakanlıklar; Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile tesbit edilir. (66 s. K.H.K.)

EK MADDE 4 — Bu Kanunun 2 nci ve 19 uncu maddelerinin son fıkralarında belirtilen yasaklara uymayan Birlik ve Odaların sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine Adalet Bakanlığının; ilgili Bakanlığın teklifine dayanarak veya doğrudan doğruya isteği uyarınca, buldukları yer Cumhuriyet Savcılığının açacağı dava üzerine o yerdeki asliye hukuk mahkemesince karar verilir. Yargılama basit usule göre yapılır ve en geç üç ay içinde sonuçlandırılır. Görevlerine son verilen organların yerine en geç bir ay içerisinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler eskilerin süresini tamamlarlar.

İlgili Bakanlıkların bu Kanun Hükmünde Kararname uyarınca Birlik ve Oda organlarının karar ve işlemleri hakkındaki tasarruflarına, Birliğin ve Odaların görevli organları tarafından uyulması zorunludur.

İlgili Bakanlığın tasarruflarını kanuni bir sebep obnaksızın yerine getirmeyen veya eski

kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya kanunun zorunlu kıldığı işlemleri Bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen Birlik ve Oda organları hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Görevlerine son verilen organ başkan ve üyelerinin kanunda yazılı ceza sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkraya gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tasarrufları hükümsüzdür.

Türk Devletinin varlık ve bağımsızlığının, ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün, toplumun huzurunun korunması ve Devletin Anayasa'da belirtilen temel niteliklerini tehdit edici faaliyetlerin önlenmesi bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde mahallin en büyük mülkiye amiri-, Birliğin ve Odaların seçimle gelen organlarını geçici olarak görevden uzaklaştırabilir.

Görevden uzaklaştırma karar, dayanaktan ile birlikte üç gün içinde birinci fıkrada sözü edilen mahkemeye bildirilir. Mahkeme görevden uzaklaştırma kararının yerinde olup olmadığını dosya üzerinde inceleyerek bu konudaki kesin kararını 'en geç on gün içinde verir. Görevden uzaklaştırmanın yerinde olduğuna mahkemece karar verilmesi halinde ikinci fıkraya hükümleri uygulanır. (66 s. K.H.K.)

GEÇİCİT MADDE — Seçim dönemleri ve görev sürelerinin sona ermiş olup olmadığına bakılmaksızın Türk Mühendis ve' Mimar Odaları Birliği organları ile delegeleri ve oda organlarının seçimleri 1 Aralık 1983 tarihinden itibaren dört ay içerisinde tamamlanır.

Birinci fıkraya göre yapılan seçimler, 1984 yılının, ilgili mevzuatta öngörülen aylarında yapılmış sayılarak kanuni süreleri buna göre hesaplanır. (85 s. K.H.K.)